

1950

Bondens Sang

Jeg er en simpel bondemand
og jævn og ligefrem,
dog elsker jeg min ringe stand;
thi i mit lille hjem
der vokser blomster milde
med farve og med duft,
min er den klare kilde,
og min den friske luft.

Jeg fødtes op ved fuglesang,
af den jeg lærte lidt;
jeg synger, når jeg føler trang
at flyve let og frit,
jeg synger bag ved ploven
og under leers klang,
og bakkerne og skoven
gi'r genlyd af min sang.

Og når jeg er af arbejde træt,
og dagen er forbi,
min Ånd er frisk, mit sind er let,
og jeg er glad og fri;
og jeg vil ikke bytte
med nogen mand på jord,
og jeg vil ikke flytte
fra denne plet i Nord.

Og hviler jeg en føje stund
og tager pen og bog,
da kæmper jeg på Åndens grund
for Fædreland og sprog;
men gælder det at stride
for frihed, liv og fred,
jeg lægger alt til side
og går i kampen med.

Denna danska "Bondens Sang" av Mads Hansen och tonsatt av H.C. Lumbye (Text Mads Hansen 1866. Mel. Th. Aagard 1932*) kan vara en lämplig inledning till en återblick under dessa 16 åren av Byalagets tid som krönikan i sammandrag ska omfatta.

Tyvänn kan inte denna återblick bli va fullständig, utan får jag i första hand lita till minnet och div. anteckningar.

Men när Byalaget 1950 återupptogs påminde mycket ännu om Mads Hansens dikt. Tiderna under årens lopp ändrats för bonden, olusten för denna näringsgren är i tilltagande. Omkostnader stiger medan produktionen faller i pris. Arrenden och gårdspriserna vid försäljning är i många fall "skyhöga". Så även maskin- och redskaps-köpen.

Grödorna har många av dessa år blivit dåliga, så också bärningen, beroende dels på det dåliga vädret - regn - dels på skördetröskningen - då tendensen blir senare höst och bärning. Sålunda blir tiden på hösten kortare för stubbearbetning, än under den tid då självbindare och stat. tröskning utfördes.

Man kan nog utan någon överdrift påstå, att dom bästa skördarna i regel har bärgats längre ner mot sjön - på de mer lätta och genomsläppliga jordarna, än vad dessa är som vi har här i byen och längre norrut, i Espö.

1960 går också till annalerna för den regniga hösten som gjorde att höstrapsen grodde på sträng, säden blev i skördetröskan, Vad sockerbetsskörden beträffar så blev denna mycket besvärlig med såväl upptagning som bortkörande från fälten. Många, såväl vagnar som traktorer blev sönderkörda under denna campanj. Den 10-12 var det full snöstorm. Många betor stod kvar i jorden, eller låg ute på fälten. Jordberga Sockerbruk, fick ej in betor och bruket stoppade.

Efter nyår 1961 fick dessa betor gå till andra bruk, bl.a. Hököpinge och Hasslarp. Under augusti månad voro det många och svåra åskväder med många nedslag, dock utan att anställa någon svårare brand.

1962 var det åter tid med en kall och besvärlig sommar och höst.

1963 var det åter tid med en mycket regnig höst och svåra bärningsförhållande under aug. mån. Föll 286 mm regn. Svåra groddskador på allt.

1966 var det sämsta året här på nr 7 sen jag började 1940. Det får vädrets makter ”stå för”. 1965 på mårtensafton natt snöade det, och det blev vinter och kallt. Först i maj månad 1966 släppte denna vinter med snö. Allt hade jag skumplöjt, och skulle börja plöja den 11 nov., när vi hade samlat kålrötterna den 10-11.

Någon plöjning på våren 1966 blev för sen varför sådden fick ske i skumplöjningen. På kornet gick det bl.a. mögel, och skörden blev dålig, av Ingrid-kornet blev här 500 kg. pr tld. (per tunnland*) Och av Arla-kornet 1100 kg. pr. tld. Höstvetet var också mer eller mindre angripet av svartrost. Havren blev bra.

Glömde att under 1965 meddela att detta års sockerbetsskörd även blev mycket mycket besvärlig för dem som ville ”ha så mycket som möjligt”, då de ej fingo upp dessa. Åter stannade Jordbergabruket. De som ej fingo upp betorna tog tillfället i akt under julhelgen att få upp dessa. Och de fingo köra dem till Hököpinge. Men något socker i betorna fanns knappast, och det var mycket besvärligt att skära dem på bruket.

Sommaren 1966 var relativt torr, men ej hösten.

Denna krönika 1950-1966 är långtifrån fullständig.

Sune B Larsson/Nils-Åke Espert

* redaktörens anmärkning